

๙. โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ ของกรมส่งเสริมสหกรณ์

หลักการและเหตุผล

อาชีพของคนไทยส่วนใหญ่ของประเทศ คือ เกษตรกรรมและเป็นเกษตรกรรายย่อยมีสมาชิกเฉลี่ยครอบครัวละ ๓ - ๕ คน มีฐานะค่อนข้างยากจน มีที่ดินทำกินน้อย หรือบางรายไม่มีที่ดินทำกินเลย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชจึงทรงศึกษา ค้นคว้าและทดลองหาแนวทางแก้ไข จนเห็นว่าการดำเนินการตามวิธีการของเกษตร “ทฤษฎีใหม่” ซึ่งเป็นการจำแนกการใช้พื้นที่ดินในการดำรงชีพที่มีอยู่อย่างจำกัดโดยประยุกต์ใช้ร่วมกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถแก้ไขปัญหาการทำการเกษตรของเกษตรกรได้อย่างยั่งยืนเป็นรูปธรรมโดยมีเป้าหมายหลัก คือ ทำอย่างไรให้มีข้าวปลาอาหารเพียงพอตลอดปีจากผืนดิน เพื่อที่จะได้ประหยัดค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายไปกับค่าอาหารและของกินของใช้ต่างๆ เพื่อให้มีรายได้เหลือพอสำหรับจับจ่ายใช้สอยในสิ่งที่จำเป็นสำหรับชีวิต เมื่อมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและชีวิต เมื่อมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและชีวิต จะส่งผลให้การดำเนินชีวิตในครอบครัวและชุมชนจะมีแต่ความรักความสามัคคีและความเอื้ออาทรต่อกัน

- “ทฤษฎีใหม่” มีการดำเนินกิจกรรมใน ๓ ชั้น ประกอบด้วย
- ชั้นที่ ๑ การผลิตเพื่อพออยู่ พอกิน และพึ่งตนเองได้
  - ชั้นที่ ๒ การรวมพลังหรือร่วมแรงกันในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์
  - ชั้นที่ ๓ การติดต่อประสานเพื่อหาแหล่งทุนหรือแหล่งเงิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ ที่มีต่อปวงชนชาวไทย จึงจัดทำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ขึ้น ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ ดำเนินกิจกรรมชั้นที่ ๑ (การผลิตเพื่อพออยู่ พอกินและพึ่งตนเองได้) เริ่มต้นบูรณาการตั้งแต่กลุ่มเป้าหมายเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเป็นไปด้วยความสมัครใจจากพื้นที่ ๘๘๒ อำเภอ รวมทั้งสิ้น ๗๐,๐๐๐ ราย เป็นเกษตรกรที่ได้รับการขุดสระน้ำจากกรมพัฒนาที่ดินและสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรเป็นเป้าหมายหลัก บูรณาการในการสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการโดยกรมประมง กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหมและกรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งนี้กิจกรรมโครงการจะมุ่งให้เกษตรกรมีผลผลิตที่พออยู่ พอกินและพึ่งตนเองได้เป็นสำคัญ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รับมอบหมายจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้รับผิดชอบเกษตรกรเป้าหมายที่มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ ในภาพรวมทั้งประเทศ ๗๓ จังหวัด จำนวน ๕,๔๐๖ คน ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงในการแนะนำ ส่งเสริมให้เกษตรกรเป้าหมายสามารถดำเนินกิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่ให้ได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ ที่ทรงมีต่อปวงชนชาวไทย
๒. เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรนำแนวทางทฤษฎีใหม่มาปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ของตนเองตามความเหมาะสม
๓. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้เสริมและลดรายจ่ายในครัวเรือนลงได้

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ดำเนินการ ๗๓ จังหวัดทั่วประเทศ

เป้าหมาย

เกษตรกรที่มีความสมัครใจและมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพื้นที่ ๘๘๒ อำเภอ จำนวน ๗๐,๐๐๐ ราย ซึ่งกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเป้าหมายในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ ในพื้นที่ ๗๓ จังหวัด จำนวนเกษตรกร ๕,๔๐๖ ราย

วิธีและขั้นตอนดำเนินงาน

กิจกรรมเกษตรกรรายบุคคล (ดำเนินการในลักษณะพี่เลี้ยง)

๑.สำรวจเกษตรกรที่มีความพร้อมและความตั้งใจ (ระเบิดจากข้างใน) ที่จะเข้าร่วมโครงการ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตามเป้าหมายที่รับผิดชอบ จำนวน ๕,๔๐๖ ราย

๒.จัดทำฐานข้อมูลเกษตรกรแต่ละรายที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดรับผิดชอบผ่าน Application online ของกระทรวงฯ ให้ถูกต้องครบถ้วนทุกช่องข้อมูลของเกษตรกรที่รับผิดชอบ จำนวน ๕,๔๐๖ ราย

๓.ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ปรากฏ เกษตรกรต้นแบบ เอกชน สถาบันการศึกษา เพื่อแนะนำ ช่วยเหลือ ดูแลเกษตรกรเป้าหมายที่รับผิดชอบให้สามารถดำเนินโครงการ ทฤษฎีใหม่จนประสบผลสำเร็จพร้อมทั้งรักษาจำนวนเป้าหมายเกษตรกรที่รับผิดชอบให้ครบตลอดโครงการ

๔.ดำเนินการตาม Road Map โครงการฯ ข้อสั่งการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คณะกรรมการบริหารเกษตรทฤษฎีใหม่ คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบ เบ็ดเสร็จ (SC) และกรมส่งเสริมสหกรณ์ ให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็นไปตามกำหนดเวลา

๕.นำเกษตรกรที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดรับผิดชอบทัศนศึกษาตัวอย่างเกษตรทฤษฎีใหม่ เป้าหมายจำนวน ๕,๔๐๖ ราย

๖.ประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้ความรู้ ติดตาม ตรวจสอบ และแนะนำให้ความช่วยเหลือ เกษตรกรเป้าหมาย เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่ได้อย่างยั่งยืน จำนวน ๕,๔๐๖ ราย

๗.ติดตามประเมินผลโครงการและรายงานผล

-ประเมินผลและรายงานผล อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

-รายงานผลตามข้อสั่งการของคณะกรรมการฯ ให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็นไปตาม

กำหนดเวลา

-กรณีที่มีการจัดทำรายงานเป็นเพิ่มเติมนอกเหนือจากรายงานผ่านโปรแกรม online เพื่อส่งข้อมูลให้ SC ขอให้จังหวัดสำเนารายงานนั้น ส่งให้กองประสานงานโครงการพระราชดำริทราบ พร้อมกันทุกครั้งด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลจัดทำเป็นภาพรวมของกรมส่งเสริมสหกรณ์

-หากมีปัญหาในการดำเนินการตามข้อสั่งการของคณะกรรมการฯ ให้รีบรายงานกองประสานงานโครงการพระราชดำริทราบโดยด่วน เพื่อกรมฯ จะได้รวบรวมปัญหาและหาทางแก้ไข

ระยะเวลาดำเนินการ

การดำเนินการทฤษฎีใหม่ (ขั้นที่ ๑) ใช้ระยะเวลา ๑ ปี ตั้งแต่ ตุลาคม ๒๕๕๙ ถึงกันยายน ๒๕๖๐

งบประมาณ

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ในหมวดรายจ่ายงบดำเนินงาน ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ จำนวน ๒,๗๕๕,๗๑๐ บาท ดังนี้

- ๑.ค่าใช้จ่ายในการประชุมเชิงปฏิบัติการของเกษตรกรเป้าหมาย เป็นเงิน ๑,๓๕๑,๕๐๐ บาท
  - ค่าอาหารกลางวัน ๕,๔๐๖ รายๆละ ๑ มื้อๆละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๘๑๐,๙๐๐ บาท
  - ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๕,๔๐๖ รายๆละ ๒ มื้อๆละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๒๗๐,๓๐๐ บาท
  - ค่าวัสดุ ๕,๔๐๖ รายๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๒๗๐,๓๐๐ บาท
- ๒.ค่าใช้จ่ายสำหรับแนะนำส่งเสริมและติดตามประเมินผลโครงการ เป็นเงิน ๕๗๘,๑๖๐ บาท สำหรับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานในส่วนภูมิภาคที่รับผิดชอบ ดังนี้
  - ค่าเบี้ยเลี้ยง ๒๔๐ บาท x ๓คน x ๖ครั้ง x ๗๓ จังหวัด เป็นเงิน ๓๑๕,๓๖๐ บาท
  - ค่าพาหนะ/เชื้อเพลิง ๒๐๐บาท x ๓คน x ๖ครั้ง x ๗๓ จังหวัด เป็นเงิน ๒๖๒,๘๐๐ บาท
- ๓.ค่าใช้จ่ายในการศึกษาดูงานเกษตรกรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรเป้าหมาย เป็นเงิน ๘๒๖,๐๕๐ บาท

หน่วยงานรับผิดชอบ

กองประสานงานโครงการพระราชดำริ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ที่ปรึกษาโครงการ

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

ผู้อำนวยการโครงการ

ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริ

เจ้าหน้าที่โครงการ

ข้าราชการจากกองประสานงานโครงการพระราชดำริ

ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

๑.เกษตรกรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้นำไปปฏิบัติอย่างแพร่หลายในทุกภูมิภาคของประเทศไทย

๒.เกษตรกรได้รับความรู้ สามารถปรับเปลี่ยนแนวความคิดและรูปแบบในการทำการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีรายได้เพิ่มขึ้น ลดค่าใช้จ่ายรายวัน สามารถพึ่งตนเองในการดำรงชีพประจำวันได้อย่างยั่งยืน

ผลผลิต (Output) พร้อมตัวชี้วัดผลผลิต

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดให้การแนะนำส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่แก่เกษตรกรเป้าหมายตามขั้นตอนและวิธีการที่รับผิดชอบ เป้าหมายรวมทั้งประเทศ จำนวน ๕,๔๐๖ ราย

ผลลัพธ์ (Outcome) พร้อมตัวชี้วัดผลลัพธ์

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรกรทฤษฎีใหม่มีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันลดลง

เป้าหมายเกษตรทฤษฎีใหม่ในส่วนที่กรมส่งเสริมสหกรณ์รับผิดชอบเป็นหน่วยงานพี่เลี้ยง

ที่	จังหวัด	เป้าหมาย (ราย)	ที่	จังหวัด	เป้าหมาย (ราย)	ที่	จังหวัด	เป้าหมาย (ราย)
๑	เชียงใหม่	๒๓๒	๓๓	ลพบุรี	๔๗	๖๕	ชุมพร	๑๒๕
๒	เพชรบูรณ์	๑๐	๓๔	สมุทรปราการ	๕	๖๖	ตรัง	๓๗
๓	แพร่	๔๕	๓๕	สมุทรสาคร	๑๑	๖๗	นครศรีธรรมราช	๙๒
๔	แม่ฮ่องสอน	๖	๓๖	สระแก้ว	๖๙	๖๘	นราธิวาส	๖๓
๕	ตาก	๒๙	๓๗	สระบุรี	๔๙	๖๙	พังงา	๓๒
๖	นครสวรรค์	๑๐๒	๓๘	สิงห์บุรี	๑๘	๗๐	พัทลุง	๕๑
๗	น่าน	๖๙	๓๙	สุพรรณบุรี	๑๖๑	๗๑	ยะลา	๒๐
๘	พะเยา	๗๖	๔๐	อยุธยา	๔๕	๗๒	ระนอง	๑๗
๙	พิจิตร	๑๐๐	๔๑	อ่างทอง	๕๐	๗๓	สตูล	๘๑
๑๐	พิษณุโลก	๓๗	๔๒	กำแพงเพชร	๑๓๓	๗๔	สุราษฎร์ธานี	๑๓
๑๑	ลำปาง	๑๑๐	๔๓	ปราจีนบุรี	๙๓	๗๕	สงขลา	๑๗
๑๒	ลำพูน	๒๐	๔๔	เลย	๑๐๐	๗๖	ภูเก็ต	๖
๑๓	สุโขทัย	๑๙๖	๔๕	กาฬสินธุ์	๒๑๖	๗๗	ปัตตานี	๕
๑๔	เชียงราย	๘๗	๔๖	ขอนแก่น	๘๗	รวม		๕,๔๐๖
๑๕	อุดรดิตถ์	๔๒	๔๗	ชัยภูมิ	๑๒๘			
๑๖	เพชรบุรี	-	๔๘	นครพนม	๓๒๓			
๑๗	กรุงเทพฯ	-	๔๙	นครราชสีมา	๑๙๓			
๑๘	นครปฐม	-	๕๐	บึงกาฬ	๖๕			
๑๙	สมุทรสงคราม	-	๕๑	บุรีรัมย์	๑๖๙			
๒๐	มหาสารคาม	๓๐๐	๕๒	มุกดาหาร	๒๔			
๒๑	กาญจนบุรี	๒๔	๕๓	ยโสธร	๑๐๐			
๒๒	จันทบุรี	๓๐	๕๔	ร้อยเอ็ด	๑๕๗			
๒๓	ฉะเชิงเทรา	๗๐	๕๕	ศรีสะเกษ	๙๑			
๒๔	ชลบุรี	๔๒	๕๖	สกลนคร	๘๕			
๒๕	ชัยนาท	๕๕	๕๗	สุรินทร์	๗๓			
๒๖	ตราด	๘๗	๕๘	หนองคาย	๒๙			
๒๗	นครนายก	๒๕	๕๙	หนองบัวลำภู	๗๓			
๒๘	นนทบุรี	๓๑	๖๐	อำนาจเจริญ	๗๔			
๒๙	ปทุมธานี	๕๕	๖๑	อุดรธานี	๒๙			
๓๐	ประจวบคีรีขันธ์	๓๘	๖๒	อุทัยธานี	๔๔			
๓๑	ระยอง	๓๗	๖๓	อุบลราชธานี	๑๕๖			
๓๒	ราชบุรี	๑๓	๖๔	กระบี่	๑๒			